

ÎNCHEIERE

27 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii: Iurie Bejenaru, Galina Stratulat

examinînd, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Lisnic Iurie,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Lisnic Iurie împotriva Întreprinderii Municipale „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” cu privire la repunerea în termen, declararea nulității clauzei contractuale, anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 01 decembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de către Lisnic Iurie și menținută hotărîrea Judecătoriei Bălți din 05 iunie 2015,

c o n s t a t ă

La 14 aprilie 2014, Lisnic Iurie s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” cu privire la declararea nulității clauzei contractuale, constatarea faptului că contractul individual de muncă a fost încheiat pe o perioadă nedeterminată, anularea ordinului de concediere, încasarea unei compensații în locul restabilirii în funcție, repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 14 mai 2013 a încheiat cu ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” contractul individual de muncă nr. 37/13 de angajare a acestuia în funcția de electromecanic pe o perioadă determinată pînă la 31 decembrie 2013. Prealabil semnării contractului, părțile au convenit în mod verbal că perioada determinată menționată în contract este o formalitate și de fapt Lisnic Iurie va fi angajat pe o perioadă nedeterminată.

Indică reclamantul că în luna august 2013, administrația întreprinderii i-a comunicat că pentru a prelungi contractul individual de muncă, este nevoie ca Lisnic Iurie să absolvească cursurile de instruire pentru funcția de electromecanic ascensoare, care vor fi achitate din contul pîrîtei. Astfel, în perioada 09 septembrie

2013 – 09 februarie 2014 reclamantul și-a făcut studiile la Centrul de Instruire și Producție la specialitatea electromecanic ascensoare, pe care le-a achitat personal.

Susține reclamantul că în luna decembrie 2013, angajatorul i-a comunicat în mod verbal că începând cu luna ianuarie 2014 contractul de muncă va fi desfăcut, însă în scurt timp va fi încheiat un nou contract cu acesta conform noii sale specializări de electromecanic ascensoare. După absolvirea cursurilor de instruire la 07 februarie 2014, Lisnic Iurie s-a adresat către pîrîta pentru a fi reangajat, la ce ultima i-a spus să mai aștepte, iar în luna martie după mai multe adresări, i-a zis că nu va mai fi angajat.

Urmare a acțiunilor ilegale ale angajatorului, Lisnic Iurie s-a adresat către Inspecția Teritorială de Muncă Bălți cu plîngere privind încălcarea legislației muncii de către ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”. La 21 martie 2014, reclamantul a primit răspunsul nr. 76/L, conform căruia Inspecția Teritorială de Muncă Bălți a constatat că angajatorul, contrar prevederilor art. 54 alin. (1) Codul muncii, a încheiat contractul individual de muncă nr. 37 din 14 mai 2013 pe o durată determinată. De asemenea, în urma controlului a fost depistat că angajatorul din luna mai 2013 a modificat în mod unilateral contractul menționat în partea ce ține de cuantumul retribuirii muncii, fără acordul reclamantului.

Reclamantul Lisnic Iurie invocă că la solicitarea sa din 02 aprilie 2014, ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” i-a eliberat la 08 aprilie 2014 copia ordinului de concediere nr. 90 din 30 decembrie 2013.

Consideră ilegal ordinul de concediere, deoarece funcția de electromecanic în care a fost angajat reclamantul, nu este una temporară și are un caracter permanent, angajatorul indicînd cu rea-credință în pct. 5 al contractului individual de muncă că este încheiat pe o durată determinată pînă la 31 decembrie 2013.

La 09 februarie 2015, Lisnic Iurie a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitînd declararea nulității pct. 5 din contractul individual de muncă nr. 37/13 din 14 mai 2013, înlocuirea clauzei date cu o nouă clauză care să prevadă că contractul este încheiat pe o perioadă nedeterminată, anularea ordinului de concediere nr. 90 din 30 decembrie 2013, restabilirea la serviciu, repararea prejudiciului cauzat salariatului prin plata de către angajator a unei despăgubiri pentru perioada de absență forțată de la muncă în mărime de 52 000 lei, repararea prejudiciului moral în mărime de 12 000 lei, recalcularea și plata diferenței de salariu pentru perioada iulie 2013 – 31 decembrie 2013 ce constituie suma de 2701,44 lei și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 3000 lei.

La 26 mai 2015, reclamantul a depus cerere de repunere în termenul de înaintare a acțiunii, pe motiv că a făcut cunoștință cu ordinul de concediere din 30 decembrie 2013 la data de 08 aprilie 2014, atunci cînd la solicitarea sa angajatorul i-a eliberat o copie a ordinului. Totodată, deși pe ordinul de concediere este prezentă semnătura lui Iurie Lisnic, dînsul nu l-a semnat la 30 decembrie 2013, ci ulterior.

Prin hotărîrea Judecătorei Bălți din 05 iunie 2015, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de repunere în termen și respins ca tardiv capătul de cerere cu privire la constatarea nulității pct. 5 din contractul individual de muncă nr. 37/13 din 14 mai 2013 și înlocuirea clauzei date cu o nouă clauză care să prevadă că contractul este încheiat pe o perioadă nedeterminată, deoarece Lisnic Iurie a omis termenul de prescripție de trei luni prevăzut de art. 355 Codul muncii. În rest, capetele de cerere cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la serviciu, repararea

prejudiciului cauzat salariatului prin plata de către angajator a unei despăgubiri pentru perioada de absență forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral, recalcularea și plata diferenței de salariu pentru perioada iulie 2013 – 31 decembrie 2013 și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 3000 lei, au fost respinse ca neîntemeiate. Instanța de judecată a ajuns la această concluzie, deoarece la încheierea contractului individual de muncă părțile benevol au convenit la stabilirea duratei acestuia pe termen determinat pînă la 31 decembrie 2013.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 01 decembrie 2015, a fost respins apelul declarat de către Lisnic Iurie și menținută hotărîrea Judecătorei Bălți din 05 iunie 2015. Instanța de apel a considerat justă concluzia instanței de fond cu privire la încălcarea termenului de adresare în instanța de judecată cu acțiunea privind constatarea nulă a clauzei contractuale și înlocuirea acesteia cu o altă clauză, or, termenul urmează a fi calculat din data cînd salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său. La fel, a conchis că argumentele apelantului-reclamant în susținerea cererii de repunere în termen au caracter declarativ și vin în contradicție cu materialele pricinii. Respectiv, avînd în vedere că pretenția privind constatarea nulă a clauzei contractuale a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție, prima instanță corect a respins ca neîntemeiate celelalte pretenții înaintate de către Iurie Lisnic.

La 23 februarie 2016, Lisnic Iurie, prin intermediul reprezentantului - avocatul Ciuru Igor, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 01 decembrie 2015 și hotărîrii Judecătorei Bălți din 05 iunie 2015, cu emiterea unei noi hotărîri de admitere a cererii de repunere în termen și admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului, Lisnic Iurie a invocat că instanțele ierarhic inferioare au interpretat eronat prevederile art. 355 alin. (1) lit. a) Codul muncii și neîntemeiat au respins acțiunea privind constatarea nulă a clauzei contractuale și înlocuirea acesteia cu o altă clauză ca tardivă.

Indică recurentul că instanțele ierarhic inferioare greșit au ajuns la concluzia că Lisnic Iurie a semnat ordinul de concediere la 30 decembrie 2013, deoarece potrivit registrului de evidență a carnetelor de muncă ținut de ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” rezultă că reclamantul a ridicat carnetul de muncă la 14 ianuarie 2014, dată la care a aflat despre concedierea sa, conform mențiunii din carnet.

În acest sens, menționează Lisnic Iurie că termenul de prescripție de 3 luni în litigiile ce rezultă nemijlocit din încetarea contractului individual de muncă se calculează din ziua eliberării carnetului de muncă, avînd temeiurile concedierii înscrise în acesta. Respectiv, acțiunea nu este prescrisă, or, termenul de 3 luni urma a fi calculat începînd cu 14 ianuarie 2014.

Mai mult ca atît, consideră Lisnic Iurie că aducerea la cunoștință a ordinului de concediere nu se face prin simpla prezentare pentru a fi semnat, ci prin eliberarea unei copii de pe acesta. Astfel, angajatorul i-a eliberat lui Iurie Lisnic copia ordinului nr. 90 din 30 decembrie 2013 abia la data de 08 aprilie 2014.

Declară recurentul că prima instanță și instanța de apel neîntemeiat au respins cererea de repunere în termen, deoarece în perioada de la data încetării contractului individual de muncă și adresarea în instanța de judecată, Lisnic Iurie nu a inactivat, ci a depus diligența necesară pentru restabilirea drepturilor sale, încercînd să soluționeze conflictul pe cale amiabilă.

Susține recurentul Lisnic Iurie că instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat prevederile art. 83 alin. (1) Codul muncii, în vigoare la data emiterii ordinului de concediere, care prevedea că salariatul trebuie să fie înștiințat în scris de către angajator cu 10 zile înainte de expirarea contractului individual de muncă, norma ignorată de către intimată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia motivată a Curții de Apel Bălți din 01 decembrie 2015 a fost expediată în adresa recurentului-apelant Iurie Lisnic și reprezentantului său, Ciuru Igor, la 23 decembrie 2015 și a fost recepționată de către avocat la 29 decembrie 2015 (f.d. 150).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Lisnic Iurie, prin intermediul reprezentantului-avocatul Ciuru Igor la 23 februarie 2016, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 17 martie 2016, în adresa intimatei a fost expediată copia recursului declarat de către Lisnic Iurie, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

Intimata ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Lisnic Iurie este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut

duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Lisnic Iurie nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC, argumentele invocate în recurs referindu-se la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Nu poate fi reținut argumentul recurentului Lisnic Iurie precum că instanțele ierarhic inferioare neîntemeiat au respins acțiunea privind constatarea nulă a clauzei contractuale și înlocuirea acesteia cu o altă clauză ca tardivă, termenul de 3 luni urmînd a fi calculat începînd cu data ridicării carnetului de muncă - 14 ianuarie 2014.

Or, conform art. 354 lit. c) Codul muncii, se consideră litigiu individual de muncă divergențele dintre salariat și angajator privind încetarea și nulitatea, parțială sau totală, a contractului individual de muncă, iar prevederile art. 355 alin. (1) lit. a) Codul muncii stipulează expres că cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată în termen de 3 luni de la data cînd salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său.

Potrivit pct. 5 din contractul individual de muncă nr. 37/13 încheiat între Lisnic Iurie și ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți” la 14 mai 2013, recurentul a fost angajat în funcția de electromecanic pe o perioadă determinată pînă la 31 decembrie 2013, contractul fiind semnat de ambele părți. Astfel, Lisnic Iurie cunoștea despre faptul că contractul individual de muncă a fost încheiat pe o perioadă determinată încă la data semnării contractului – 14 mai 2013, acesta adresîndu-se cu prezenta acțiune privind nulitatea clauzei contractuale abia la 14 aprilie 2014, adică peste 11 luni de zile.

În acest context, nu pot fi reținute argumentele recurentului drept temei de repunere în termen precum că nu a semnat ordinul de concediere la data de 30 decembrie 2013, ci ulterior; că a primit copia ordinului de concediere numai la 08 aprilie 2014; că numai la 10 ianuarie 2014 a fost anunțat despre concediere; că în perioada de la data încetării contractului individual de muncă și adresarea în instanța de judecată a depus diligența necesară pentru restabilirea drepturilor sale, încercînd să soluționeze conflictul pe cale amiabilă, deoarece sunt irelevante la cazul din speță, instanțele ierarhic inferioare respingînd acțiunea ca tardivă cu respingerea cererii de repunere în termen doar în partea ce ține de nulitatea pct. 5 al contractului individual de muncă, încheiat între părți la 14 mai 2013, despre conținutul căruia însăși recurentul a recunoscut că a știut la momentul încheierii contractului. Celelalte pretenții, inclusiv anularea ordinului de concediere, restabilirea la lucru și repararea prejudiciului material și moral au fost respinse ca neîntemeiate.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar și nu temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Lisnic Iurie ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Lisnic Iurie se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat